

Всесвітнє наукове ноосферно-онтологічне товариство
Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди
ГО «Фонд розвитку науки та освіти «ІНТЕЛЕКТ»

World Scientific Noosphere-Ontological Society
H. S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University
Public organization «Foundation of Science and Education «INTELLECT»

ДУХОВНО-ІНТЕЛЕКТУАЛЬНЕ ВИХОВАННЯ І НАВЧАННЯ МОЛОДІ В XXI СТОЛІТТІ

*Міжнародний періодичний збірник наукових праць
за загальною редакцією
проф. В. П. Бабича, проф. Л. С. Рибалко, проф. Штефан Л. А.*

Випуск 3

SPIRITUAL AND INTELLECTUAL UPBRINGING AND TEACHING OF YOUTH IN THE XXI CENTURY

*International Periodical Collection of Scientific Papers
edited by prof. V. P. Babych, prof. L. S. Rybalko, prof. L. A. Stephan*

Issue 3

Харків – 2021
Kharkiv – 2021

Псарьова М. Д. Використання допоміжних технологій у роботі з молодшими школярами з розладом спектру аутизму у США	405
Сотніков Д. В. Засоби організації освітнього процесу в закладах вищої освіти економічного спрямування США	409
Бао Шуцзюань, Хуан Тівень. Розвиток системи освіти обдарованих дітей у Китаї	414
Хотченко І. А. Вплив демографічної політики Китаю на родинне виховання китайців	418
Чень Хуейхуей, Цзен Гуанхай. Особливості розвитку музично-педагогічної освіти в КНР	422
Цзі Іпін. Засоби формування цифрової компетентності майбутніх викладачів мистецьких дисциплін в закладах вищої освіти КНР	426
Чжан Вей. Особливості підготовки вокалістів у музичних закладах вищої освіти КНР	430
Лиманська О. В., Бугаєць Н. А. Вдосконалення роботи з обдарованими студентами як один із напрямів реалізації міжнародних освітніх програм	434
Ткаченко Т. В. Роль педагогічної практики у підготовці майбутнього викладача мистецтв	439
Власенко Я. В. Ощадливість у структурі фінансової та економічної грамотності особистості	442
Черновол-Ткаченко Р. І. Формування емоційного інтелекту в менеджерів-магістрів в інституті післядипломної освіти та менеджменту	445
РЕЗОЛЮЦІЯ II міжнародної науково-практичної конференції «ДУХОВНО-ІНТЕЛЕКТУАЛЬНЕ ВИХОВАННЯ І НАВЧАННЯ В XXI СТОЛІТТІ» 21 жовтня 2021 року.....	450

ВДОСКОНАЛЕННЯ РОБОТИ З ОБДАРОВАНИМИ СТУДЕНТАМИ ЯК ОДИН ІЗ НАПРЯМІВ РЕАЛІЗАЦІЇ МІЖНАРОДНИХ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ

Лиманська О. В.

кандидат мистецтвознавства, доцент, доцент кафедри хореографії,
Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди,
м.Харків, Україна

Бугаєць Н. А.

кандидат педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри хореографії,
Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди,
м.Харків, Україна

У статті висвітлюються питання щодо шляхів удосконалення роботи з обдарованими студентами спеціальності «Хореографія» в контексті міжнародного співробітництва ЗВО. Автори зазначають необхідність індивідуалізації процесу підготовки творчих проєктів обдарованих здобувачів вищої освіти та зміщення акцентів на самостійну їх реалізацію.

Ключові слова: обдаровані студенти, міжнародні освітні програми, майбутні вчителі хореографії, творче портфоліо.

The article highlights issues regarding ways to improve work with gifted students of the specialty «Choreography» in the context of international cooperation. The authors note the need to individualize the process of preparation of creative projects of gifted gifts of higher education and displacement of emphasis on their independent realization.

Key words: gifted students, International Educational Programs, future teachers of choreography, creative portfolio.

Реформа вищої освіти в Україні вимагає удосконалення фахової підготовки майбутніх учителів мистецтв на якісно новому рівні, з урахуванням кращих здобутків міжнародного досвіду реалізації освітніх програм. На сьогодні особливо гостро стає питання підготовки обдарованої молоді, максимального розкриття її творчого потенціалу. Держава розробила ряд заходів щодо підтримки, стимуляції та забезпечення всебічного розвитку індивідуальності, серед яких закони та програми: закон України «Про освіту», Національна програма «Діти України», Програма розвитку обдарованих дітей та молоді, Указ Президента України про підтримку обдарованих дітей, Державна цільова програма роботи з обдарованою молоддю на 2010-2020 роки та ін.

Окрім нормативних документів, в яких зазначена спрямованість сучасного освітнього процесу на розвиток здібностей і талантів молоді, слід зазначити, що проблема обдарованості достатньо опрацьована у вітчизняній науці. У ХНПУ імені Г. С. Сковороди була розроблена програма «Інтелект України», науковий керівник – доктор педагогічних наук, професор І. Гавриш. Однак слід наголосити, що питання пошуку ефективних методів та форм роботи з обдарованою молоддю з урахуванням міжнародного досвіду реалізації освітніх програм не достатньо висвітлено у сучасній науці.

Робота з виявлення та розвитку обдарованої молоді у ЗВО набуває особливого значення в умовах актуалізації меритократичної освіти. Головною ідеєю меритократичної освіти є те, що інтелектуальна еліта відіграє визначальну роль у забезпеченні могутності та процвітання держави. Як свідчить досвід розвинених країн, найефективнішим на цьому шляху є підхід, що передбачає раннє виявлення академічно обдарованих дітей і створення для них спеціальної системи освіти [2].

Сучасна методологія процесу мистецької освіти перебуває в стадії переорієнтування із лекційно-інформативної на індивідуально-диференційовану та організацію самоосвіти студента. Саме тому, в основу навчання з фахових дисциплін покладено самостійну творчу роботу обдарованого здобувача вищої освіти.

Еразмус + – освітня програма європейського Союзу, яка спрямована на активізацію міжнародного співробітництва та посилення мобільності серед здобувачів вищої освіти європейських університетів та ЗВО третіх країн на всіх континентах. Ключовими пріоритетами Програми на 2021-2017 рр. є якість в освіті та підготовці, підготовка вчителів та наставників, вища освіта.

Освіта, стажування, науково-дослідна діяльність за кордоном дає можливість збагатити індивідуальний досвід особистості, поглибити знання в своїй галузі, розширити мережу контактів та спілкування, можливості реалізації власних творчих проєктів.

Орієнтація на особистісний розвиток обдарованого здобувача вищої освіти вимагає підсилення взаємодії педагога та здобувача, а саме: педагогічне спілкування (творча співпраця із студентом); врахування індивідуальних інтересів і здібностей здобувача; організація спільної діяльності педагога та здобувача; вільний вибір форм, напрямів, методів діяльності (розвиває творчі здібності); застосування системного

мислення (формує інтелектуальні здібності); дотримання суб'єктивного підходу, визнання гідності кожної особистості, її права на вибір, власну думку, самостійний учинок [5].

Основним принципом роботи з обдарованими майбутніми вчителями є принцип індивідуального підходу [1], тобто робота із здобувачем визначається насамперед його індивідуальними особливостями. В центрі уваги педагога знаходиться цілісна особа, яка прагне до всебічної реалізації своїх можливостей, відкрита до виховного досвіду, здатна на усвідомлений та відповідальний вибір власного шляху в професії.

В основу навчання з курсу навчальних дисциплін: «Практикум із хореографічного ансамблю» та «Практикум із виконавської діяльності хореографа» покладено самостійну творчу роботу обдарованого здобувача вищої освіти. Індивідуальна робота здобувача розглядається як один із компонентів навчальної діяльності, яка передбачає створення умов для найповнішої реалізації творчих можливостей обдарованих студентів через індивідуально-спрямований розвиток їх здібностей, науково-дослідницьку роботу і творчу діяльність.

Наприклад, кожен із учасників народного ансамблю народного танцю «Зорицвіт» самостійно готує наприкінці семестру творче портфоліо. До нього входять різні досягнення здобувача (дипломи, грамоти, подяки, сертифікати, тощо), а також творчі есе на задану викладачем тему, відгуки та рецензії на відвідані культурні заходи. Це дає змогу оцінити власні здобутки, досвід і намітити перспективи подальшого творчого розвитку.

Творче портфоліо – це свого роду самоаналіз творчої діяльності студента протягом навчання. Це дієвий засіб стимуляції творчої та наукової активності студента.

Важливою ланкою роботи з обдарованими студентами під час навчання є їх підготовка до участі у фестивалях, конкурсах із хореографічного мистецтва. Така підготовка здійснюється у таких формах:

- індивідуальні консультації;
- дрібногрупові консультації (по 2-3 особи).

Індивідуальна консультація студента передбачає створення сольної хореографічної композиції з урахуванням здібностей та нахилів особистості. Це відбувається в умовах творчої співпраці педагога й студента, тобто студент виступає у ролі співавтора композиції.

Дрібногрупова консультація студентів передбачає створення хореографічної композиції малої форми (дует, тріо).

У процесі підготовки індивідуального творчого завдання студенти співпрацюють із концертмейстером, який супроводжує вивчення курсу, така робота проводиться у три етапи: 1) підбір музичного супроводу; 2) музичний аналіз твору; 3) творча реалізація.

Підготовка творчого проєкту з відео-презентацією дозволяє студентові досконало вивчити нові доробки науковців (методики, техніки, технології, публікації тощо), що сприяє не тільки підвищенню наукового кругозору та ерудиції, а й професійному самовизначенню. Ця робота проводиться у два етапи: 1) індивідуальна співбесіда із викладачем; 2) творча реалізація [4].

Підготовка власної методичної розробки уроку з українського народного танцю передбачає розвиток та вдосконалення практичних професійних навичок майбутніх учителів на основі здобутих знань під час вивчення дисципліни. Це вимагає від студентів знання принципів, методів, форм організації освітнього процесу, вміння застосовувати знання із суміжних дисциплін (педагогіки, психології, основ педагогічної майстерності, методики викладання хореографічних дисциплін), вміння інтегрувати, систематизувати науково-педагогічну інформацію. Ця робота відбувається у три етапи: 1) підготовчий (збір інформації, індивідуальні бесіди із викладачем, добір методів, підготовка плану); 2) основний (створення текстового варіанту розробки, обговорення основних компонентів уроку); 3) заключний (творча реалізація — доповідь із викладом основних результатів діяльності).

Найкращі методичні розробки студенти реалізують під час проходження педагогічної практики у спеціалізованому ліцеї мистецтв № 133 м. Харкова.

Таким чином, запропоновані форми роботи з обдарованими студентами- хореографами можуть стати матеріалом для реалізації творчих та освітніх програм, проєктів із залученням міжнародних закладів вищої освіти, в яких є мистецькі спеціальності. Слід наголосити, що в процесі реалізації міжнародних освітніх програм з обдарованою молоддю важливим фактором є професійна компетентність викладачів. Саме викладач створює атмосферу, яка може надихати студента або руйнувати його впевненість у собі, заохочувати чи пригнічувати інтереси. Щоб створити подібну атмосферу, педагог повинен використовувати

вати такі творчі методи: стимулювати бажання студентів працювати самостійно; заохочувати до роботи над проектами, запропонованими самими студентами; переконувати студентів у тому, що викладач є їхнім одностороннім; заохочувати їх до максимальної захопленості у спільній діяльності; виключати будь-який тиск на студентів, створювати розкуту атмосферу; надавати особі свободу вибору галузі застосування своїх здібностей.

Список використаних джерел:

1. Антонова О. Є. Теоретичні та методичні засади навчання педагогічно обдарованих студентів. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2007. 471 с.
2. Гавриш І. В. Всеукраїнський науково-педагогічний проект «Інтелект України». URL: www.kyiv-obl.gov.ua/.../navchannya_academic
3. Концепция одаренности. Обдарована дитина. 2000. № 1. С .5-10.
4. Лиманська О. В., Барабаш О. В. Реалізація творчих проектів як складова професійної компетентності майбутнього вчителя хореографії. Наукові записки. Кропивницький: РВВ ЦДПУ ім. В. Винниченка. Вип. 163. 2018. С. 106-110.
5. Липова Л., Морозова Л., Луценко Л. Специфіка навчання обдарованих дітей. Рідна школа. 2003. № 7. С. 8-11.